

Kenmerken en risico's van Financiële instrumenten

Voorwoord

Toppenberg, handelsnaam van Bustelberg B.V., specialiseert zich in vermogensbeheer. In deze rol zijn wij ons bewust van onze verantwoordelijkheid die het gevolg is van de opdracht om financiële doelstellingen te verwezenlijken voor de cliënt. Deze opdracht voeren wij uit met de grootst mogelijke zorg. Wij realiseren ons terdege dat de doelstellingen van de cliënt verder gaan dan groei of behoud van het vermogen.

Waar in dit document wordt gesproken over "Bustelberg", wordt daaronder Bustelberg B.V., handelend onder de naam Toppenberg, verstaan.

Inhoud

1.	Kenmerken en risico's van Financiële instrumenten	3
1.1.	Waarschuwing/aanbeveling.....	3
1.2.	Soorten risico's	3
1.2.1.	Koersrisico	3
1.2.2.	Debiteuren- of kredietrisico	3
1.2.3.	Marktrisico	4
1.2.4.	Renterisico.....	4
1.2.5.	Valutarisico	4
1.2.6.	Extra risico	4
1.3.	Beleggingsinstrumenten	5
1.3.1.	Aandelen	5
1.3.2.	Obligaties.....	5
1.3.3.	Warrants.....	6
1.3.4.	Notes, Samengestelde (Garantie)producten	7
1.3.5.	Futures	7
1.3.6.	Opties	8
1.3.7.	Turbo's /Speeders /Sprinters/Contract For Difference-CFD's	9
1.3.8.	Actieve en passieve beleggingsfondsen	9
1.3.9.	Grondstoffen	12
1.3.10.	Hedgefonds	13
1.3.11.	Liquiditeitenfonds	13
1.3.12.	Private Equity	14
1.4.	Vrijstelling.....	15
2.	Garantieregeling.....	15

1. Kenmerken en risico's van Financiële instrumenten

1.1. Waarschuwing/aanbeveling

Onderstaande opsomming is niet limitatief. Van tijd tot tijd kunnen nieuwe beleggingsproducten worden ontwikkeld met geheel nieuwe kenmerken. Wanneer de toelichting of onderdelen ervan niet duidelijk zijn, kan Bustelberg op verzoek nadere uitleg over kenmerken en risico's verschaffen.

Beleggen in Financiële instrumenten betekent dat risico's genomen worden. Wanneer de financiële positie, de beleggingsdoelstelling of de risicobereidheid van Cliënt reden zijn om geen risico van waardevermindering te kunnen of te willen nemen, dan is diens positie niet geschikt om te beleggen in Financiële instrumenten.

Voor een volledige beschrijving van de kenmerken en risico's van een specifiek product is het raadzaam voorafgaand aan een investeringsoverweging altijd het prospectus van het betreffende product te raadplegen. Bij alle producten/diensten en beleggingen is van toepassing dat resultaten uit het verleden geen garantie bieden voor de toekomst. Ook geldt dat het nastreven van (hoge) rendementen niet mogelijk is zonder het nemen van (grote) risico's.

1.2. Soorten risico's

1.2.1. Koersrisico

Koersontwikkeling is onderhevig aan meer dan vraag naar en aanbod van een belegging. Het risico voor de belegger op een negatieve koersontwikkeling (bijvoorbeeld waardedaling) wordt niet alleen bepaald door de resultaten van het betreffende Financieel instrument, maar ook door het algehele marktsentiment. Spreiding van beleggingen kan het risico van een belegger verkleinen. Naarmate een belegger meer spreiding hanteert over verschillende beleggingscategorieën, -regio's, -thema's, -sectoren, uitgevende instellingen en ondernemingen, worden de risico's op koersverlies minder groot.

1.2.2. Debiteuren- of kredietrisico

Bedrijven of overheden die Financiële instrumenten uitgeven zoals aandelen of obligaties kunnen gedurende de looptijd van een belegging in betalingsproblemen komen of failliet gaan. De kans op betalingsproblemen of een faillissement is afhankelijk van de kredietwaardigheid van de uitgever van de belegging. De kredietwaardigheid kan per bedrijf of overheid verschillen en bepaalt dus voor een deel het risico van een bepaalde belegging. Ook kan de kredietwaardigheid van een individueel bedrijf of overheid in de loop van de tijd veranderen. Daarnaast hebben verschillende beleggingen

andere rechten wat betreft de terugbetaling bij een faillissement. Zo hebben de houders van obligaties in de regel voorrang op aandeelhouders als een uitgevende instelling niet meer aan zijn betalingsverplichting kan voldoen of failliet gaat.

1.2.3. Marktrisico

Marktrisico wordt ook wel het risico als gevolg van 'sentiment' genoemd. Dit risico op waardedaling hangt samen met de beweeglijkheid (volatiliteit) van de totale of specifieke markt waarbij spelers op de markt gevoelig zijn voor angst (hebzucht). De markt is gevoelig voor sentimenten.

1.2.4. Renterisico

Dit risico is het gevolg van bewegingen in de rente. Veranderingen in de stand van de rente hebben een belangrijke invloed op de financiële markten en op de koersen van aandelen en van obligaties in het bijzonder. Renterisico leidt tot koersrisico. Bij aandelen, en vooral bij obligaties, heeft een stijging van de rente in het algemeen een negatieve invloed op de koersen. Hierbij is de looptijd van invloed op de mate waarin koersrisico zich uit. Een algemeen geldende stelling is: hoe langer de resterende looptijd van een obligatie is, hoe groter de koersdaling zal zijn.

1.2.5. Valutarisico

De valutamarkt is een van de grootste financiële markten ter wereld. De kans op een waardedaling is aanmerkelijk. Valutarisico is van toepassing op beleggers die in een andere valuta beleggen dan de eigen valuta in het land waar de Cliënt zijn normale woonplaats heeft of gevestigd is.

De mate waarin de koers van een Financieel instrument gevoelig is voor valutakoersschommelingen wordt bepaald door de mate waarin een onderneming haar activiteiten heeft, respectievelijk haar resultaten behaalt, in landen waar een bepaalde vreemde valuta de standaard is. Ook is sprake van valutarisico wanneer een onderneming activiteiten heeft waarvan vreemde valuta een standaard handelsmunt is. Een voorbeeld hiervan zijn oliebedrijven. Olie is een grondstof die voornamelijk in Amerikaanse dollars wordt verhandeld.

1.2.6. Extra risico

Extra risico's worden genomen wanneer wordt belegd met geleend vermogen. Hier kan een hefboomwerking van verliezen optreden. Naast waardevermindering en -verlies kan na belegging een schuld overblijven. Ook kan er een verplichting ontstaan – bij noodzakelijke zekerheidstelling – van tussentijdse bijstorting. De cliënt dient deze risico's te begrijpen en te aanvaarden en staat ervoor in dat hij in staat is de gevolgen van deze risico's te dragen.

1.3. Beleggingsinstrumenten

1.3.1. Aandelen

Aandelen zijn deelnemingen in het aandelenkapitaal (risicodragend kapitaal) van een vennootschap (onderneming). Een aandeelhouder mag zich, economisch gezien, beschouwen als bezitter van een deel van het vermogen van een onderneming. Wij spreken hier van aandelen die verhandeld kunnen worden op financiële markten. Wanneer de onderneming failliet gaat, dan kan de waarde van de aandelen teruglopen tot nul.

De koersontwikkeling van aandelen is voornamelijk afhankelijk van gerealiseerde en verwachte bedrijfsresultaten of de dividendpolitiek van de onderneming.

Vele factoren kunnen het risico van een aandelenbelegging bepalen. Risico op waardedaling (koersdaling) kan afhankelijk zijn van economische en politieke ontwikkelingen, de omzet- en winstontwikkeling binnen de sector of van de onderneming zelf, de kwaliteit van het management, marktontwikkelingen en van renteontwikkelingen.

1.3.2. Obligaties

Obligaties zijn schuldbrieven van een lening uitgegeven door een rechtspersoon en behoren tot het vreemde vermogen (schuld) van een instelling. Dit kan een instelling, een onderneming of een overheidsinstelling zijn. Over deze lening (=schuld) dient de uitgever een vooraf overeengekomen rente te vergoeden en aan te geven wanneer de schuld dient te worden afgelost. De meeste obligaties zijn aflosbaar binnen een bepaalde termijn. Een uitzondering hierop vormen eeuwigdurende (perpetuele) obligaties, welke in beginsel geen verplichting tot aflossing kennen.

Variaties zijn er als het gaat om de wijze waarop rentebetaling, aflossing, uitgifte, volgorde in rang ten opzichte van andere schuldeisers in geval van faillissement en andere bijzondere leningsvoorwaarden vastgesteld zijn. De voorwaarden zijn van invloed op het rendement op de obligatie. Daarnaast bestaan er obligaties waarvan de hoogte van de rente of de omvang van de aflossing afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de inflatie. Tevens bestaan er obligaties waarop geen rente wordt uitbetaald (zerobonds). Het rendement op deze vorm van obligaties wordt verkregen uit het verschil tussen uitgiftekoers en latere aflossingskoers.

Beleggen in obligaties brengt risico's met zich. De koers van een obligatie is in het algemeen in de eerste plaats afhankelijk van de rentestand, zodat koersschommelingen kunnen plaatsvinden.

Tevens is de 'gegoedheid' van de uitgevende instelling zeer belangrijk. Ingeval van faillissement van de uitgevende instelling gelden de gewone obligatiehouders als concurrente, onverzekerde crediteuren van de uitgevende instelling, tenzij ten behoeve van de obligatiehouders een speciale zekerheid is bedongen.

Speciale obligaties zijn obligaties waarvan de verhandelbaarheid zeer beperkt is. Dit zijn obligaties waarbij de belegger extra risico's loopt. Het is altijd aan te raden om voorafgaand aan een belegging in obligaties het prospectus door te lezen.

1.3.2.1. Converteerbare obligatie

De converteerbare obligatie is een obligatie die gedurende de conversieperiode tegen de conversiekoers onder bepaalde voorwaarden (meestal op verzoek van de houder) kan worden omgewisseld voor aandelen. Deze conversiekoers wordt vastgesteld bij uitgifte van de obligatie en kan mogelijk worden aangepast indien hiertoe specifieke redenen aanwezig zijn.

Een converteerbare obligatie vertoont de kenmerken van zowel een obligatie als een aandeel. Voor de risico's wordt derhalve verwezen naar de risico's die zijn verbonden aan deze effecten.

1.3.2.2. Reversed Convertible Obligaties

De reversed convertible obligatie is een obligatie die, meestal aan het einde van de looptijd, afgelost kan worden in contanten of met een vooraf overeengekomen bepaalde hoeveelheid aandelen, obligaties, vreemde valuta of verrekenwaarde betaalbaar zal worden gesteld. Het keuzerecht voor de wijze van aflossing c.q. betaalbaarstelling ligt echter niet bij de houder van de reversed convertible obligatie, doch uitsluitend bij de uitgevende instelling.

Een reversed converteerbare obligatie vertoont de kenmerken van zowel een obligatie als een geschreven putoptie en heeft hierdoor mede het karakter van een belegging in de eventueel te ontvangen aandelen, obligaties, vreemde valuta c.q. verrekenwaarde. Voor de risico's wordt derhalve verwezen naar de risico's die zijn verbonden aan deze effecten.

1.3.3. Warrants

Een warrant vertegenwoordigt het recht om gedurende een vastgestelde periode een bepaald aantal aandelen of obligaties (of in een enkel geval een bepaalde hoeveelheid vreemde valuta, of een bepaalde verrekenwaarde gebaseerd op een onderliggende waarde) te kopen of te verkopen tegen een vooraf vastgestelde prijs van de instelling die de warrants beschikbaar heeft gesteld.

Een warrant lijkt op een optie met dien verstande dat een warrant een recht vertegenwoordigt jegens de uitgevende instelling in plaats van een recht op de onderliggende waarde zoals bij een optie het geval is.

1.3.4. Notes, Samengestelde (Garantie)producten

Een bijzondere beleggingsvorm is de 'note'. Dit product wordt doorgaans uitgegeven door financiële instellingen als effecten met een vaste nominale waarde en een specifieke looptijd. De uitgevende instelling geeft hierbij een, al dan niet voorwaardelijke, garantie ten aanzien van de aflossing tegen nominale waarde op de overeengekomen einddatum van het product. De garantie kan absoluut zijn, maar ook afhankelijk zijn van voorwaarden die ertoe kunnen leiden dat de garantie geheel komt te vervallen.

De waarde op de einddatum van het product is afhankelijk van de ontwikkeling van een specifieke onderliggende waarde. Deze kan bestaan uit aandelen, obligaties, indices, valuta's etc. Varianten waarbij sprake is van een variabele jaarlijkse vergoeding zijn eveneens mogelijk. Ook bij deze vormen is de hoogte van de variabele (jaar-)opbrengst afhankelijk van de onderliggende waarden en kan de garantie absoluut zijn, maar ook afhankelijk zijn van voorwaarden die ertoe kunnen leiden dat de garantie geheel komt te vervallen.

Daarnaast is de garantie uiteindelijk afhankelijk van de gegoedheid van de uitgevende instelling. Bij faillissement van de uitgevende instelling zal de houder van het product een concurrente vordering hebben, zonder speciale zekerheden ten opzichte van andere concurrente schuldeisers.

De garantie wordt door de uitgevende instelling alleen gegeven voor de waarde op de einddatum. De tussentijdse koersvorming blijft een zaak van vraag en aanbod ter beurse.

1.3.5. Futures

Een future, ook wel een termijncontract genoemd, is een overeenkomst tot aankoop of verkoop van een goed dat, of een financiële waarde die, op een bepaald tijdstip in de toekomst door de verkoper aan de koper moet worden geleverd. Dit tegen een prijs die bij het aangaan van het contract wordt vastgelegd. Zo bestaan er futures op diverse onderliggende waarden, zoals bijvoorbeeld aandelen, aandelenindices, commodities (goederen) en valuta. De soorten, typen, contractgrootte en bijzonderheden van opties en futures verschillen van Beurs tot Beurs. Beurzen geven vaak informatie omtrent de bij hen genoteerde en verhandelde opties of futures op het internet.

1.3.6. Opties

Een optie is een contract waarbij de partij die de optie verstrekt (de schrijver) aan zijn wederpartij het recht toekent om een onderliggende waarde, bijvoorbeeld een pakket aandelen, obligaties of een vastgestelde hoeveelheid vreemde valuta, gedurende of aan het einde van een overeengekomen periode te kopen (we spreken dan van een calloptie) of te verkopen (we spreken dan van een putoptie) tegen een prijs welke van tevoren is bepaald of waarvan overeengekomen is op welke wijze deze bepaald zal worden.

Voor dit recht betaalt de wederpartij een premie aan de schrijver. De premie bedraagt slechts een fractie van de onderliggende waarde. Hierdoor leidt een koersschommeling van de onderliggende waarde tot grotere winsten of verliezen voor de houder van de optie (de zogenaamde hefboomwerking). Meestal is de optie tussentijds verhandelbaar: zowel callopties als putopties kan men dan tussentijds kopen en verkopen.

De tegenpartij van een koper van een calloptie is de verkoper van de calloptie en de tegenpartij van een putoptie is de verkoper van de putoptie. De daarbij geldende prijs (vergelijk de door de eerste koper betaalde premie) is deels afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onderliggende waarde, de volatiliteit van de onderliggende waarde, de rentestand, de door de toezichhoudende instellingen vastgestelde of aangepaste margin voorwaarden en de resterende looptijd van de optie.

1.3.6.1. Opties kopen

Een optie(contract) geeft de koper het recht (niet de verplichting) om gedurende of aan het eind van een zekere periode een zekere hoeveelheid van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld aandelen, obligaties of vreemde valuta) te kopen (calloptie) of te verkopen (putoptie) tegen een vooraf overeengekomen prijs. De koper is dus niet verplicht gebruik te maken van de optie. Voor het recht dat de koper van een optie verkrijgt, betaalt de koper een premie. Het verlies is beperkt tot de betaalde premie en kan nooit meer bedragen.

1.3.6.2. Opties verkopen

De tegenpartij van de eerste koper van een optie is de schrijver van de optie. Een schrijver van een optie neemt de verplichting (geen recht) op zich om de onderliggende waarde te leveren (ingeval van de calloptie) of af te nemen (ingeval van de putoptie) tegen de afgesproken prijs. De schrijver heeft dus een leveringsplicht of afnameplicht, waarvoor hij een premie ontvangt.

Bij het schrijven van opties wordt onderscheid gemaakt tussen het gedekt en het ongedekt (short of naakt) schrijven van opties. Onder gedekt schrijven wordt verstaan het schrijven van een calloptie op de onderliggende waarde die schrijver zelf in bezit heeft (de schrijver kan dus leveren).

Bij het ongedekt schrijven heeft men deze onderliggende waarde niet in het bezit en zullen deze tegen de dan geldende koers alsnog moeten worden geleverd. Het schrijven van putopties wordt altijd als ongedekt beschouwd (men is immers verplicht de onderliggende waarde te kopen indien de koper van de optie van zijn recht gebruik wenst te maken). Om er zeker van te zijn dat een schrijver aan zijn verplichtingen kan voldoen, dient de schrijver een zekerheid (margin) te voldoen.

De schrijver van een optie kan te maken krijgen met (onbeperkte) verliezen, die vele malen groter kunnen zijn dan de ontvangen premie. Men dient zorgvuldig af te wegen of een dergelijke transactie geschikt is voor de belegger, en daarbij te letten op de financiële positie van belegger en het doel van de belegging.

De koper van de optie loopt het risico dat de betaalde premie geheel of gedeeltelijk verloren gaat.

1.3.7. Turbo's /Speeders /Sprinters/Contract For Difference-CFD's

Turbo's, Speeders, Sprinters en CFD's (hierna uitsluitend genoemd CFD's) zijn Financiële instrumenten waarvan de koersontwikkeling afhankelijk is van een vooraf gedefinieerde onderliggende waarde.

Deze onderliggende waarde kan een aandeel, een mandje van aandelen, een index, een future, een vreemde valuta, een obligatie of een mandje van obligaties vertegenwoordigen.

Bij long-CFD's zal een positieve koersontwikkeling van de onderliggende waarde meestal resulteren in een positieve koersontwikkeling van de long-CFD.

Bij short-CFD's zal een negatieve koersontwikkeling van de onderliggende waarde meestal resulteren in een positieve koersontwikkeling van de short-CFD.

De CFD's kennen een hoge mate van hefboomwerking, waardoor beperkte koersschommelingen van de onderliggende waarde kunnen leiden tot grote koersschommelingen van de CFD.

CFD's kennen in principe geen afloopdatum. Bij het doorbreken van specifieke koersniveaus van de onderliggende waarde (bodems voor long-CFD's en plafonds voor short-CFD's) kunnen de CFD's echter tussentijds worden geliquideerd. Hierdoor kan de totale waarde van de investering verloren gaan. De waarde van een CFD zal bij een dergelijke liquidatie echter nooit negatief worden.

Tussentijdse aanpassing van de bodems voor long-CFD's en plafonds voor de short-CFD's zijn mogelijk en kunnen de prijsvorming beïnvloeden.

1.3.8. Actieve en passieve beleggingsfondsen

Beleggingsfondsen zijn effecten waarbij de koper aandelen of certificaten van aandelen verwerft in een instelling welke ten doel heeft de aldus aangetrokken middelen te beleggen voor rekening en risico van de houders van de aandelen of certificaten van aandelen in de beleggingsinstelling.

De risico's van een belegging in beleggingsfondsen zijn hierdoor vergelijkbaar met de risico's van de Financiële instrumenten waarin de beleggingsmaatschappij zal beleggen. Voor de risico's wordt derhalve verwezen naar de risico's die zijn verbonden aan deze effecten.

Bij beleggingsfondsen kan een onderscheid gemaakt worden tussen zogenaamde closed-end fondsen en open-end fondsen. Bij closed-end fondsen zijn de kopers en verkopers voor verhandeling aangewezen op de vraag-en aanbodverhoudingen c.q. koersvorming tussen kopers en verkopers via de beurs waar de aandelen (certificaten) in notering zijn. Bij open-end fondsen kan de beleggingsinstelling zelf besluiten tot het aan- en verkopen van haar aandelen (certificaten).

Een beleggingsfonds kan actief of passief worden geleid. Bij een actief geleid beleggingsfonds worden keuzes gemaakt binnen de kaders van het mandaat dat de fondsmanager heeft.

Bij een passief geleid beleggingsfonds spreken we vaak van trackers, of Exchange Traded Funds (ETF). Hierbij is de belegging vaak een replica of afgeleide van een index, thema of soort belegging. De replica kan synthetisch zijn, inhoudende dat de verhouding niet exact gelijk is aan de onderliggende index, thema of belegging. Hierdoor kunnen de risico's op gedeeltelijke waardevermindering of -verlies groter zijn.

Er zijn verschillende soorten ETF's, zoals sectorale ETF's en ETF's die een grondstof of valuta volgen. Deze laatste worden ook wel Exchange Traded Commodity of Exchange Traded Currency (ETC) genoemd.

De meest eenvoudige ETF's worden samengesteld op basis van volledige replicatie van één onderliggende index en kenmerken zich door brede spreiding, passief beheer en lage kosten. De eenvoudige ETF is een transparant product.

Er zijn ook complexere en risicovollere soorten ETF's die minder transparant zijn. Deze ETF's hebben elk hun eigen productkenmerken en specifieke risico's. Deze kenmerken kunnen in sterke mate afwijken van de productkenmerken van de meest eenvoudige ETF's.

Spreiding

Met de aankoop van een ETF koopt een belegger als het ware een gespreide belegging. Er zitten immers diverse Financiële instrumenten in de onderliggende index en dus in de ETF. Spreiding kan zorgen voor vermindering van het specifieke risico, maar ondanks spreiding bestaat een kans op concentratierisico. Dit ontstaat bijvoorbeeld indien een hele specifieke onderliggende index wordt gevolgd of de onderliggende waarden allemaal uit dezelfde sector komen.

Methode van samenstelling

ETF's zijn onderverdeeld in twee typen: fysieke ETF's en synthetische ETF's. Indien een fysieke ETF een index een op een volgt en deze ETF alle Financiële instrumenten uit de onderliggende index bevat, spreken we van volledige replicatie. De samenstelling van deze ETF's is zeer transparant omdat deze in beginsel een op een correspondeert met de onderliggende index.

De belegger kan dus aan de hand van de index op elk moment zien hoe de ETF is samengesteld. Indien volledige replicatie niet mogelijk is, omdat de onderliggende index bijvoorbeeld moeilijk te verhandelen Financiële instrumenten (zoals sommige bedrijfsobligaties) bevat of er meerdere indices worden gevolgd, kan de fysieke ETF ook samengesteld worden door sampling van de te volgen index of indices. Een fysieke ETF bevat in dit geval niet exact dezelfde aandelen als de benchmark(s).

Een ETF kan ook worden opgesteld door de rendementen van de onderliggende index synthetisch te repliceren door het aangaan van een of meerdere swap(s). We spreken dan van een synthetische ETF. De belegger krijgt dan het rendement uitgekeerd dat de onderliggende index heeft behaald, maar de daadwerkelijke belegging kan echter in geheel andere Financiële instrumenten zijn.

Een synthetische ETF brengt daarom productkenmerken met zich mee die sterk kunnen afwijken van de kenmerken van een ETF die is samengesteld op basis van volledige replicatie.

Verhandelbaarheid en liquiditeit

ETF's zijn beursgenoteerd en worden intraday verhandeld op de beurs. Intraday betekent dat ETF's, net als aandelen, gedurende de hele dag gekocht en verkocht kunnen worden, en niet in één keer per dag zoals de actief beheerde beleggingsfondsen. De verhandelbaarheid is een belangrijk kenmerk van een ETF. Informatie over de verhandelbaarheid is voor de belegger relevant om een vergelijking te kunnen maken met andere soorten beleggingen. De liquiditeit van een ETF geeft aan hoe goed de ETF te verhandelen is. De liquiditeit kan echter beïnvloed worden door onder andere de onderliggende waarden van de ETF en bepaalde elementen van het beleggingsbeleid.

Passief beheer

Een belangrijk kenmerk van een ETF is dat deze een passief beleggingsbeleid kent. Het doel van een ETF is immers het volgen van een index. Dit in tegenstelling tot actief beheerde fondsen waarbij het doel vaak het verslaan van een index. Synthetische ETF's kennen overigens geen volledig passief beheer en ook het gebruik van derivaten brengt vaak een stuk actief beheer met zich mee.

Koersvorming en dividend

De koers een ETF komt, net zoals bij andere op de beurs verhandelde Financiële instrumenten, tot stand door vraag en aanbod. Bij ETF's die zijn samengesteld door volledige replicatie is er sprake van een sterke correlatie met de onderliggende index en zal de ETF dus nagenoeg hetzelfde koersverloop laten zien. De koers kan afwijken doordat er (beheer)kosten in mindering gebracht moeten worden op de waarde van de ETF. Afhankelijk van de in de ETF opgenomen Financiële instrumenten kan er dividend worden uitgekeerd. Dividend kan worden uitgekeerd in geld, maar ook worden herbelegd. Dit verschilt per fonds en wordt onder meer ingevuld door het gekozen dividendbeleid.

Tracking Error

Het begrip 'tracking error' drukt uit in hoeverre een ETF erin slaagt om de onderliggende index te volgen. Bij een tracking error van '0' is de afwijking ten opzichte van de index 0%. Indien de tracking error 1% is, wijkt de ETF 1% af van de index in absolute zin. Een tracking error kan verschillende oorzaken hebben. Zo kunnen kosten, het dividendbeleid van een ETF en de onderliggende index een tracking error veroorzaken.

Tegenpartijrisico

Indien een beleggingsinstelling besluit om te werken met derivaten of het uitlenen van aandelen ontstaat een tegenpartijrisico. Het risico bestaat immers dat de tegenpartij niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen. Bij synthetische ETF's is doorgaans sprake van een hoger tegenpartijrisico dan bij fysieke ETF's.

De belangrijkste risico's van een ETF worden inzichtelijk gemaakt door de risico-indicator. Aan de stand van de risico-indicator is te zien hoe groot het risico van een ETF is. Lees voor een volledig overzicht van de risico's de risicoparagraaf in het prospectus van de betreffende ETF.

1.3.9. Grondstoffen

In het algemeen zijn twee soorten grondstoffen te onderscheiden: Soft Commodities en Commodities. Soft Commodities zijn grondstoffen die voortkomen uit activiteiten als landbouw (gewassen als graan, koffie, pinda's, thee en suiker), veeteelt of visserij. De Commodity markt behelst grondstoffen die voornamelijk uit winning voortkomen. Dit zijn goederen als goud, zilver, metalen olie en gas. Beleggen in grondstoffen kan door middel van een directe belegging of via een synthetische belegging waarbij de bepaalde grondstof(fen) indirect als onderliggende waarde fungeren. Een belangrijk risico bij beleggen in grondstoffen is het marktrisico. Hierbij kan de waarde van de (grondstof)beleggingen dalen als gevolg van een diversiteit aan ontwikkelingen.

1.3.10. Hedgefunds

Een hedgefund is een beleggingsinstelling waarbij de nadruk ligt op het behalen van een absoluut rendement en niet zozeer op het beter presteren dan een index. Dit streven naar een 'absolute return', gecombineerd met een lage correlatie met de rest van de markt, maakt hedgefunds populair onder institutionele beleggers zoals pensioenfondsen. Een van de verschillen tussen hedgefunds en klassieke beleggingsinstellingen is dat hedgefunds gebruik maken van een breder scala aan Financiële instrumenten en handelstechnieken. Zo kunnen derivaten worden gebruikt ter bescherming van het rendement of kunnen aandelen worden verkocht om te profiteren van dalende aandelenkoersen, zonder dat deze aandelen in het bezit zijn van het hedgefund (baissetransacties). Aangezien het selecteren van funds, die (veelal) niet zoals andere beleggingsinstellingen onder toezicht staan, een behoorlijke inspanning vergt, wordt vaak belegd door middel van een 'fund of funds'. Zo'n fund of funds belegt zoveel als mogelijk in succesvolle hedgefunds en probeert de bestendigheid van het rendement te verbeteren door verschillende strategieën en Financiële instrumenten te combineren. Het gebrek aan toezicht maakt de sector voor hedgefunds ondoorzichtig. Het zelf beleggen in hedgefunds vereist een gedegen kennis van de strategie, het hefboomeffect en het liquiditeitsrisico van de hedgefunds. Daarnaast is een goed begrip van complexe handels- en derivatenstrategieën van belang.

De belangrijkste risico's van een hedgefund worden inzichtelijk gemaakt door de risico-indicator. Aan de stand van de risico-indicator is te zien hoe groot het risico van een hedgefund is. Als specifieke risico's van hedgefunds kunnen onder meer genoemd worden: gebrek aan transparantie in het beleid en de cijfers die gepresenteerd worden, hoge kosten, risicovolle beleggingsstrategieën en het feit dat ze veelal offshore (gebieden waar weinig tot geen toezicht bestaat) gevestigd zijn. Lees voor een volledig overzicht van de risico's de risicoparagraaf in het prospectus van het betreffende hedgefund.

1.3.11. Liquiditeitenfonds

Een liquiditeitenfonds is een beleggingsinstelling met een relatief laag risicoprofiel, waarbij doorgaans de nadruk ligt op het behalen van een rendement dat vergelijkbaar is met beleggingen op de geldmarkt, vaak in combinatie met kapitaalbehoud. Een liquiditeitenfonds belegt overwegend in termijndeposito's en obligaties met een resterende looptijd korter dan 12 maanden. Deze obligaties worden voornamelijk uitgegeven door emittenten met een hoge kredietwaardigheid (investment

grade), voornamelijk in Euro. Indien wordt belegd in schuldvorderingen met een buitenlandse valuta, wordt het valutarisico doorgaans (volledig) afgedekt.

De belangrijkste risico's van een liquiditeitsfonds worden inzichtelijk gemaakt door de risico-indicator. Aan de stand van de risico-indicator is te zien hoe groot het risico van een liquiditeitsfonds is. De specifieke risico's van een liquiditeitsfonds zijn onder meer: renterisico, inflatierisico en concentratierisico. Lees voor een volledig overzicht van de risico's de risicoparagraaf in het prospectus van het betreffende liquiditeitsfonds.

1.3.12. Private Equity

De term Private Equity verwijst naar investeringen uit privaat vermogen in ondernemingen die niet-beursgenoteerd zijn. Dit soort beleggingen is vaak te karakteriseren als investeringen in (startende) ondernemingen die zich nog niet hebben bewezen in de markt. In dat verband wordt ook wel gesproken over durfkapitaal.

Tegenover de hoge risico's die met dit soort beleggingen gepaard gaan, bestaat bij winstgevendheid van de onderneming ook kans op een zeer hoog rendement. Deze wijze van beleggen c.q. investeren geeft ook vaak recht op een aandelenbelang en daarmee zeggenschap over de (te voeren strategie van de) betreffende onderneming.

Anderzijds kan ook worden belegd in ondernemingen die hun bestaansrecht al hebben verdiend en die kapitaal zoeken om hun bedrijfsactiviteiten uit te bouwen. Dit kan ook betekenen dat (delen van) beursgenoteerde ondernemingen worden opgekocht waarvan de beursnotering wordt beëindigd of juist na een sanering weer een beursnotering krijgen. Beleggen in Private Equity kan ook middels beleggingsinstellingen. Bij dit soort beleggingen vindt niet altijd centrale prijsvorming plaats. In tegenstelling tot een beursgenoteerde onderneming, bestaat in het geval van een niet-beursgenoteerde onderneming een lage transparantie ten aanzien van de financiële verslaggeving. Een niet-beursgenoteerde onderneming heeft immers beperkte publicatievereisten.

Binnen een Private Equity fonds kunnen, zonder voorafgaande controle door de belegger, meer risicovolle bedrijven opgenomen worden, wat de totale 'kredietwaardigheid' doet afnemen. Door stijging van de rente kunnen de kosten (door het hefboomeffect) onevenredig hard toenemen, waardoor toekomstig rendement verloren gaat en waardoor zelfs een verlies kan ontstaan. Een Private Equity fonds heeft vaak een lange termijnhorizon en een beperkte (of zelfs geen) liquiditeit.

1.4. Vrijstelling

Sommige ondernemingen die effecten aanbieden, maken gebruik van een vrijstelling. Deze ondernemingen zijn niet verplicht een prospectus aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) te verstrekken.

Een onderneming hoeft bijvoorbeeld geen prospectus aan de AFM te verstrekken als:

- de onderneming effecten uitgeeft die per stuk € 100.000,- of meer waard zijn;
- de onderneming pakketten van effecten uitgeeft die per belegger € 100.000,- of meer waard zijn;
- de onderneming effecten aanbiedt die minder dan € 5.000.000,- waard zijn, berekend over een jaar tijd;
- een onderneming effecten uitgeeft aan haar eigen werknemers, haar bestuurders of de leden van de Raad van Commissarissen;
- de onderneming effecten aanbiedt aan minder dan 150 mensen of bedrijven per land, waarvoor geen plicht bestaat tot het uitbrengen van een prospectus de risico's van een belegging in dergelijke aanbiedingen zeer groot zijn.

Ook bij een door de AFM goedgekeurd prospectus dient de belegger te beseffen dat de AFM geen oordeel uitspreekt over de belegging zelf. Door het ontbreken van controle door de AFM op beleggingsproducten kunnen risico's ontstaan.

2. Garantieregeling

Alle Nederlandse banken en beleggingsondernemingen die een vergunning hebben van DNB of de AFM vallen onder het Nederlandse beleggerscompensatiestelsel (BCS). De uitvoering van de BCS berust bij de Nederlandsche Bank (DNB).

De vergunninghouder waarmee u deze overeenkomst heeft gesloten, valt onder de BCS. Op grond van dit stelsel hebben particuliere cliënten en kleine ondernemingen van effecteninstellingen recht op een uitkering van maximaal EUR 20.000 per persoon of onderneming indien een effecteninstelling onverhoopt niet voldoet aan haar verplichtingen inzake effecten of gelden waar de cliënten recht op hebben. Dergelijke situaties zouden zich kunnen voordoen bij een faillissement of surséance van betaling van de effecteninstelling. De regeling is uitdrukkelijk niet bedoeld voor de compensatie van verliezen voortvloeiende uit beleggingen.